

8. Aslamazashvili n. Investments in Georgia. Journal "Transport and Machine Building" # 2 (39). 2017;

9. The economy of Singapore. Economic model of development of Singapore.: <http://www.gecont.ru/articles/econ/singapur.htm>; <http://www.gecont.ru/articles/econ/singapur.htm>;

10. National statistics office of georgia. http://www.geostat.ge/?action=page&p_id=316&lang=geo.

THE PROBLEMS OF ATTRACTING INVESTMENTS IN THE GEORGIAN ECONOMY

G. Tkeshelashvili - GTU, Professor
N. Aslamazashvili - GTU, PhD student

RESUME

Economic development in the modern world is unimaginable without investing. Its source is both the local and foreign investments. The countries that are outlined by high rate of economic development are characterized by large amounts of attracting foreign investments and their export. It is considered that the volume of foreign investments will be proportionate to the economic development of the states.

The process of attraction of foreign investments in Georgia is unsatisfactory and first of all it requires the macroeconomic measures to be activated that are expressed in the following directions: market infrastructure and its development level; tax environment, its liberality and simplicity; monetary policy and national currency stability; stability of business legislative base.

The mentioned directions should become the general line of support for economic development of the country. Otherwise, it is impossible to achieve the desired economic growth of the country.

Keywords: Economy, management, investment, foreign investment, exchange, macroeconomic factors.

კრეატიული ადამიანი - ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისა და ეკონომიკური ზრდის მთავარი ფაქტორი

ვერა ძველაია
სტუდენტორანიტი

შესავალი

ნებისმიერი ქვეყნის განვითარებისთვის მნიშვნელოვანია ეკონომიკური ზრდა. ეკონომიკური ზრდის ტემპი დამოკიდებულია შრომითი და ბუნებრივი რესურსების გამოყენებაზე, ასევე - ქვეყნის ეკონომიკურ უნარზე-გამოიყენოს აღნიშნული რესურსები კონკურენტუნარიანი საქონლისა და მომსახურების სანარმოებლად. ეს ყველაფერი კი აისახება, როგორც ქვეყნის ეკონომიკურ ზრდაზე, ასევე მოსახლეობის კეთილდღეობის დონეზე. ამაში ძირითად როლს ასრულებს შემოქმედებითი ადამიანი. იგი არის ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისა და ეკონომიკური ზრდის უმთავრესი წყარო.

საკვანძო სიტყვები: ეკონომიკური ზრდა, კონკურენტუნარიანობა, გლობალიზაცია, ინვესტიციები, ინოვაციები, შემოქმედებითი ადამიანი, უახლესი ტექნოლოგიები.

ძირითადი ტექსტი

ეკონომიკური ზრდა განსაზღვრავს ქვეყნის ცხოვრების დონეს. რაც უფრო მეტი საქონელი და მომსახურება იწარმოება ქვეყანაში, მით უფრო მაღალია ცხოვრების დონე და, შესაბამისად, ადგილი აქვს ეკონომიკურ ზრდას. იგი მიიღწევა რესურსების მაქსიმალურად ეფექტიანად გამოყენებით. მას განაპირობებს ისეთი ფაქტორები, როგორიცაა განათლება, ტექნოლოგიები, ბუნებრივი რესურსები, ქვეყნის პოლიტიკის სწორი მართვა, ინვესტიციები და ა.შ.

ეკონომიკურ ზრდას, როგორც ამ ქვეყნად თითქმის ყველაფერს, აქვს თავისი დადებითი და უაყოფიტი მხარეები (ამ უკანასკნელში იგულისხმება მოსახლეობის შემოსავლების დიფერენცირება, გარემოს დაბინძურება და სხვა), თუმცა, უმეტესად, ეკონომიკური ზრდა დადებითი მოვლენაა. მის დადებით მხარეებია: მშპ-ის ზრდა, ტექნოლოგიური პროგრესი, ცხოვრების მაღალი დონე, საქონლისა და მომსახურების მაღალი ხარისხი, კომფორტი და ა.შ.

ჩვენი ქვეყნისათვის ისევე, როგორც სხვა სახელმწიფოებისათვის, მნიშვნელოვანია ეკონომიკური ზრდა. საქართველომ რომ მიაღწიოს ეკონომიკური ზრდის მაღალ ნიშნულს, ამისათვის აუცილებელია მთელი რიგი ღონისძიებების გატარება, როგორც სახელმწიფოს, ასევე კერძო სექტორის მხრიდან; ასევე მნიშვნელოვანია მათი კოორდინირებული მუშაობა. ამაში იგულისხმება სწორი სახელწიფო პოლიტიკის გატარება, ხელსაყრელი საინვესტიციო გარემოს შექმნა, ინოვაციების დანერგვა სანარმოებში, კორპორატიული კულტურის ამაღლება, მომხმარებლებზე ორიენტირება და, რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, ადამიანური რესურსების მაქსიმალურად ეფექტიანად გამოყენება, ვინაიდან ქვეყნის განვითარების მთავარი მიმართულება თანამედროვე ეკონომიკის პირობებში არის შემოქმედებითი ადამიანი - ახლის შექმნის სანყისი, ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის მთავარი ბერკეტი და ეკონომიკური ზრდის განმსაზღვრელი ძირითადი რესურსი. მასში უნდა ხდებოდეს მუდმივად ინვესტირება, რათა შევძლოთ წარმატების მიღწევა, როგორც ცალკეული ფირმის, ისე ზოგადად, ქვეყნის მასშტაბით. ადამიანური რესურსის მაქსიმალურად ეფექტიანად გამოყენება მოგვცემს საშუალებას, საკუთარი ადგილი მოვიპოვოთ გლობალიზებულ სამყაროში.

ეკონომიკური წინსვლისთვის მნიშვნელოვანია, ქვეყანამ განვითაროს პრიორიტეტული დარგები და ამ გზით მოიპოვოს კონკურენტული უპირატესობა გლობალურ ბაზარზე. ქვეყნის ეკონომიკური კონკურენტუნარიანობის ხარისხი განისაზღვრება ღია საბაზრო ეკონომიკისა და სამართლიანი საერთაშორისო კონკურენციის პირობებში, კონკურენტებთან

შედარებით რესურსების უფრო მაღალმწარმოებლურად გამოყენების, მაღალხარისხიანი და მაღალტექნოლოგიური პროდუქციის უწყვეტი წარმოებისა და მიწოდების უნარით. ეკონომიკური კონკურენტუნარიანობის მაღალი ხარისხი გულისხმობს შრომის საერთაშორისო დანაწილებაში ქვეყნის ისეთ მონაწილეობას, რომლის შედეგად ადგილი აქვს დაბალანსებულ ეკონომიკურ ზრდას. ნებისმიერ ქვეყანას გააჩნია ამა თუ იმ მიზეზით განპირობებული სპეციფიკური კონკურენტული უპირატესობა მსოფლიო ბაზარზე. ეს შეიძლება, იყოს გეოგრაფიული მდებარეობა — ამ პრივილეგიას გონივრული გამოყენება ჭირდება. თავისი გეოგრაფიული მდებარეობით დიდი კულტურული მემკვიდრეობისა და ტრადიციების მქონე ქვეყანას შეუძლია, თავისი ნიშა იპოვოს მსოფლიო გლობალიზაციის პირობებში.

ყველაზე სასურველია, როდესაც ქვეყნის კონკურენტული უპირატესობა განპირობებულია წარმოების ორგანიზაციის მემკვიდრეობით მიღებული პროგრესული ფორმების გამოყენებით, თანამედროვე, უახლესი ტექნოლოგიების, მაღალკვალიფიციური სამუშაო ძალის არსებობით, სამეცნიერო-კვლევითი პოტენციალის განვითარებითა და მისი შედეგების წარმოებაში დანერგვის მაღალი ხარისხით, რაც მისი მაღალტექნოლოგიური დარგების განვითარებისა და ტექნოლოგიურად რთული და, შესაბამისად, ძვირადღირებული პროდუქციის წარმოების საშუალებას იძლევა. ეს შრომის საერთაშორისო დანაწილებიდან მაქსიმალური სარგებლის მიღების გარანტიაა.

საქართველომ, განვითარებისა და უსაფრთხოების ინტერესებიდან გამომდინარე, უნდა სცადოს სპეციალიზაციის ადაპტირება სწრაფად ცვალებად გარე გარემოსთან და შეფარდებითი უპირატესობა უნდა მოიპოვოს არა მხოლოდ ტრადიციულ დარგებში, არამედ მაღალხარისხიანი, მაღალტექნოლოგიური და მაღალპროდუქტიული წარმოების სექტორებშიც, ვინაიდან მხოლოდ ამ გზითაა შესაძლებელი კონკურენტუნარიანობის გრძელვადიანი და შეუქცევადი ზრდა, შემოსავლებისა და ხელფასების ზრდა და მოსახლეობის ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება (7).

ადამიანური რესურსი ძალზე მნიშვნელოვანი რესურსია, ამი-

ტომ იგი ინტერესის საგანი იყო ყოველთვის. ადამიანის შემოქმედებითი საქმიანობის შედეგი კი არის ცოდნა. მასში იგულისხმება ახალი იდეებისა და ინიციატივების შემუშავება, ახალი პროდუქტის შექმნა, ახალი ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების დანერგვა და ა.შ. თავის მხრივ კი, ინოვაცია ახალ ბაზრებს აჩენს და ახალი ფირმებისა და სამუშაო ადგილებისთვის სათანადო პირობებს ქმნის. ამასთან იგი არაკონკურენტუნარიან ფირმებს ბაზრიდან განდევნის და არაეფექტიან სამუშაო ადგილებსაც აუქმებს. ამ ყველაფრის “ავტორი” კი არის შემოქმედებითი ადამიანი, რომელიც დაუღალავად იღვწის თავისი საწარმოს განვითარებისა და წარმატებისათვის.

ცოდნის ეკონომიკის შესახებ მსოფლიო საზოგადოებას პირველად ავსტრო-ამერიკელმა მეცნიერმა ფრიც მახლუპმა ჯერ კიდევ 1958 წელს აცნობა. მან თავის ნაშრომში “ცოდნის წარმოება და გავრცელება აშშ-ში” აღნიშნა, რომ ცოდნის ეკონომიკის სექტორმა აშშ-ის მთლიან შიდა პროდუქტში 29 %-იანი წვლილი შეიტანა. ცოდნის ეკონომიკის სექტორში ფრიც მახლუპმა ადამიანის საქმიანობის მრავალი სახეობა გამოყო და ისინი 5 ჯგუფად დაყო. ეს ჯგუფებია:

1. განათლება (44.1 %);
2. მეცნიერული კვლევები და დამუშავებები (8.1 %);
3. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები — რადიო, ტელევიზია, ტელეფონი და ა.შ. (28.1 %);
4. საინფორმაციო ტექნიკა (6.5%);
5. საინფორმაციო მომსახურება (13.2 %).

მახლუპის შეხედულებით, ცოდნის ეკონომიკა არის ისეთი ეკონომიკა, რომელშიც ცოდნა ასრულებს გადამწყვეტ როლს, ხოლო ცოდნის წარმოება განიხილება, როგორც ეკონომიკური ზრდისა და კონკურენტუნარიანობის მთავარი წყარო.

დღევანდელ რეალობაში წინა პლანზე სწორედ ცოდნის დაგროვებამ გადმოინაცვლა. ჯპრიორტეტი ენიჭება ინტელექტუალურ კაპიტალს, კრეატიულ ადამიანს, მონივნავ ტექნოლოგიებსა და, ზოგადად - ინოვაციებს. ქვეყნის კონკურენტუნარიანობა განსაზღვრავს თითოეული ქვეყნის ადგილსა და როლს მსოფლიო

ეკონომიკაში. არც ერთ ქვეყანას არ შეუძლია მოიპოვოს კონკურენტული უპირატესობა ეკონომიკის ყველა დარგში. ისინი ცდილობენ, განავითარონ ერთი ან რამდენიმე დარგი, ანუ მოიპოვონ საერთაშორისო ვაჭრობაში შეფარდებითი უპირატესობა. თუმცა ჩვენი საუკუნე ცვლის ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის საფუძვლებს, ვინაიდან 21-ე საუკუნე აღიარებულია ცოდნის, ინტელექტუალური კაპიტალის საუკუნედ. დღეს ეკონომიკაში ფასეულია ხარისხი, ნოუ-ჰაუ, შემოქმედებითი ადამიანი, მონინავე ტექნოლოგიები, რითაც შესაძლებელია კონკურენტული უპირატესობის მიღწევა. ამიტომაც დღეს საერთაშორისო ვაჭრობაში შეფარდებითი უპირატესობის თეორია თანდათან ადგილს უთმობს ქვეყნის კონკურენტული უპირატესობის თეორიას. ამ მხრივ კარგი მაგალითია ირლანდია, როგორც მიმზიდველი ქვეყანა ინოვაციური კაპიტალდაბანდებებისთვის, რამაც შედეგად მის განვითარებას შეუწყო ხელი.

მაღალტექნოლოგიური წარმოების კუთხით, საქართველო ჩამორჩენილი ქვეყნების ჯგუფშია. ამ ჩიხიდან გამოსასვლელად აუცილებელია სახელმწიფოს მხრიდან მთელი რიგი ღონისძიებების გატარება, კერძოდ კი - ინვესტიციების მოზიდვა, მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადება, ეკოლოგიურად სუფთა და უსაფრთხო პროდუქციის წარმოება, რაც კონკურენტულ ბრძოლაში უდავო წარმატებას მოგვითმის; ასევე მნიშვნელოვანია ინფრასტრუქტურის განვითარება და ა.შ. გლობალიზაციის ერთ-ერთი პოზიტიური შედეგი არის უცხოური ინვესტიციების მოზიდვა. არა ერთმა განვითარებადმა ქვეყანამ წარმატებას და ეკონომიკურ ზრდას სწორედ უცხოური ინვესტიციების მოზიდვით მიაღწია. ეს საკითხი საქართველოსთვისაც ძალიან მნიშვნელოვანია. ამიტომ აუცილებელია, ინვესტიციების ჩადება მოხდეს, უწინარეს ყოვლისა, ადამიანურ კაპიტალში.

გლობალიზაციის პირობებში, როცა კონკურენცია ასე მძაფრია, განსაკუთრებული როლი უნდა მიენიჭოს ცოდნას, შემოქმედებითობას და შემოქმედ ადამიანს — ახლის შექმნის სანყისს, რაც ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების საფუძველს წარმოადგენს. პირველ ადგილზე სწორედ ადამიანური კაპიტალი, უფრო

კონკრეტულად კი, შემოქმედებითი ადამიანი უნდა იდგეს. ადამიანის შესაძლებლობები უსაზღვროა, მას შეუძლია, მოუტანოს სახელმწიფოსა და ბიზნესს უდიდესი წარმატება, თუ მისი ძალისხმევა მიმართული იქნება ქვეყნის საკეთილდღეოდ. ამიტომაც ინვესტიციები ჩვენს საუკუნეში, პირველ რიგში, სწორედ ადამიანში უნდა ჩაიდოს — მის დატრენინგებაში, სწავლასა და კვალიფიკაციის ამაღლებაში. შედეგად კი მივიღებთ კონკურენტუნარიან და მაღალი მოგების მქონე ბიზნესს, ეკონომიკურად ძლიერ სახელმწიფოს და რეალიზებულ და სრულფასოვან პიროვნებას.

დასკვნა

ამრიგად, შემოქმედებითი ადამიანი არის სწორედ ის მთავარი ბერკეტი, რაც, პროგრესული ტექნოლოგიების გამოყენებასთან ერთად, ყველაზე მნიშვნელოვანი და აუცილებელია ისეთი პატარა ქვეყნის წარმატების მისაღწევად და მსოფლიო გლობალიზაციის პირობებში საკუთარი ნიშის საპოვნელად, როგორც საქართველოა. ადამიანური რესურსის, ადამიანური კაპიტალის, შემოქმედებითი ადამიანის და, ზოგადად, ადამიანის უნარისა და ცოდნის გამოყენების გარეშე ვერ განვითარდება ეკონომიკა და ქვეყანა ვერ მიაღწევს წარმატებას დღევანდელი მძაფრი კონკურენციის დროს. საჭიროა, დავსახოთ გზები ადამიანური რესურსების განვითარებისა და ეკონომიკაში მისი სწორად გამოყენებისათვის, ასევე - სწორი საინვესტიციო-საინოვაციო პოლიტიკის შესამუშავებლად ადამიანური კაპიტალის სფეროში.

ლიტერატურა:

1. რევაზ შენგელია — „კრეატიული ადამიანი, როგორც თვითმზარდი ღირებულება“, ჟ. „ეკონომიკა“, № 7-8, 2016;
2. რევაზ შენგელია — „ადამიანისეული კაპიტალი — ინვესტირების განსაკუთრებული სფერო და ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის ამაღლების უმთავრესი პირობა“, ჟ. „ეკონომიკა“, №11-12, 2016;
3. ჟ. „ეკონომიკა“, №3-4, №5-6, 2016;
4. ჟ. „ეკონომისტი“, № 6, 2013.